

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 282/2021-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Rastislava Kaššáka a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky obchodnej spoločnosti **A3 spol. s r. o.**, Legionárska 649/35, Trenčín, IČO 36 316 521, zastúpenej advokátom JUDr. Jánom Kanabom, J. Zemana 101, Trenčín, proti uzneseniu Okresného súdu Trenčín č. k. 11 C 89/2014-434 z 30. júla 2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 21. septembra 2020 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozhodnutím všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Napadnuté uznesenie navrhuje zrušiť a vec vrátiť súdu na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej pripojených vyplýva, že uznesením okresného súdu č. k. 11 C 89/2014-402 z 31. mája 2018 v spojení s uznesením č. k. 11 C 89/2014-411 z 3. augusta 2018 boli úspešnej sťažovateľke priznané trovy konania vo výške 12 925,04 eur (rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 25. októbra 2018). Dňa 17. decembra 2019 vydal vyšší súdny úradník okresného súdu opravné uznesenie, ktorým zmenil výšku náhrady trov konania tak, že žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť sťažovateľke trovy konania vo výške 20 492,04 eur. Rozdiel spočíval v súdnom poplatku za odpor podaný sťažovateľkou vo výške 7 567 eur.

3. Proti opravnému uzneseniu podal žalobca sťažnosť, o ktorej rozhodol sudca okresného súdu napadnutým uznesením tak, že opravné uznesenie v celom rozsahu zrušil. Pôvodné právoplatné uznesenie o výške trov konania považoval za správne, pretože v čase rozhodovania o výške trov konania nebol súdny poplatok za odpor zaplatený. Nebol preto dôvod na vydanie opravného

uznesenia. V súvislosti s tým okresný súd poukázal na to, že za trovy konania môžu byť považované iba také výdavky, ktoré sú preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené, ak vznikli v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva [§ 251 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“)]. Súčasne poukázal na závery právnej vedy, podľa ktorej slovné spojenie „vznik výdavkov“ vyžaduje, aby strana konkrétny výdavok počas konania reálne vynaložila, teda aby vznikol (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. *Civilný sporový poriadok. Komentár*. Praha : C. H. Beck, 2016, s. 889). Eventuálna povinnosť plniť predstavuje iba záväzok, ktorý je potenciálnym výdavkom. O výdavku možno uvažovať až v prípade, keď strana sporu utrpí zmenšenie vlastného majetku v dôsledku splnenia tohto záväzku. Ak počas konania k splneniu nedôjde, neprichádza do úvahy náhrada budúceho predpokladaného výdavku (u ktorého je daná iba určitá miera pravdepodobnosti vzniku) v rámci trov konania.

II.

Argumentácia sťažovateľky

4. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti prezentuje názor, že splnila všetky zákonné kritériá na to, aby mala ako úspešná strana sporu právo na priznanie náhrady trov konania, aj pokiaľ ide o súdny poplatok, ktorý uhradila dodatočne 13. mája 2019. Aj napriek tomu, že tento súdny poplatok nebol uhradený v čase, keď sa o výške trov rozhodovalo, patrí jej jeho náhrada s poukazom na to, že nárok na náhradu trov konania jej bol priznaný v rozsahu 100 %. V danom prípade nemožno hovoriť ani o predpokladanej pohľadávke, ale práve naopak o pohľadávke reálnej, ktorá bola aj exekvovaná a následne ňou uhradená. Pre porovnanie sťažovateľka uvádza, že ani reálne zaplatenie trov právneho zastúpenia sa neskúma, ale má sa za to, že úspešnej strane tieto výdavky vznikli.

5. Z uvedenej argumentácie sťažovateľka vyvodzuje, že napadnuté uznesenie je nepreskúmateľné, nedostatočne odôvodnené, pretože z neho nie je zrejmé, či vôbec nemá nárok na náhradu súdneho poplatku z dôvodu, že ho neuhradila načas. Pozornosť upriamila tiež na to, že v súčasnosti sa už súdny poplatok za podaný odpor nevyrubuje.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdenie sťažovateľky o porušení jej práv, pretože napadnuté uznesenie okresného súdu, ktorým bolo zrušené opravné uznesenie k rozhodnutiu o výške trov konania, spôsobilo v konečnom dôsledku to, že jej neboli nahradené trovy konania za (oneskorene) zaplatený súdny poplatok.

7. Sťažnostné námietky smerujú v podstate proti rozhodnutiu všeobecného súdu týkajúcemu sa výšky trov konania, konkrétne náhrady súdneho poplatku. V nadväznosti na to považuje ústavný súd za žiaduce poukázať v prvom rade na svoju ustálenú judikatúru, v ktorej opakovane pripomína, že rozhodovanie všeobecného súdu o trovách konania ako integrálnej súčasť súdneho konania je zásadne výsadou všeobecného súdu. V rámci tohto rozhodovania ide vždy o aplikáciu jednoduchého práva, takže ústavný súd rozhodnutia o trovách konania meritórne preskúmava iba celkom výnimočne, a to v prípadoch, ak samotné rozhodnutie všeobecného súdu je takým

excesom z požiadaviek kladených na spravodlivý proces alebo ide o také extrémne vybočenie z princípu spravodlivosti, že je spôsobilé zasiahnuť do ústavnoprávnej roviny, a teda i do práv účastníka konania, ktorý podal ústavnú sťažnosť. Inak povedané, problematika trov konania by mohla dosiahnuť ústavnoprávny rozmer len v prípade extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich toto konanie, k čomu by mohlo dôjsť najmä na základe takej interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení aplikovateľného právneho predpisu, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojvôle (m. m. I. ÚS 40/2012, I. ÚS 630/2017).

8. Po preskúmaní napadnutého uznesenia ústavný súd konštatuje, že nezistil v jeho dôvodoch takú skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup okresného súdu nemajúci oporu v zákone. Je potrebné zdôrazniť, že o trovách konania vrátane náhrady súdnych poplatkov už okresný súd právoplatne rozhodol (ďalej aj „právoplatné uznesenie o výške trov konania“). V tomto uznesení bolo rozhodnuté okrem iného aj o náhrade trov zaplateného súdneho poplatku za odvolanie vo výške 33 eur. Podstatné z hľadiska posúdenia veci je, že sťažovateľka sa proti (dnes už právoplatnému) uzneseniu o výške trov konania, nezahŕňajúcemu náhradu trov súdneho poplatku za odpor (hoci v tom čase ešte nezaplateného) nebránila. Pokiaľ teda argumentuje, že postačuje, aby jej bol priznaný nárok na náhradu trov konania a je nerozhodné, kedy dôjde k reálnej úhrade súdneho poplatku, mala možnosť uplatniť tieto námietky priamo proti uzneseniu o výške trov (či už sťažnosťou proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka alebo ústavnou sťažnosťou proti rozhodnutiu sudcu), čo však neurobila. O to viac nie je zaplatenie súdneho poplatku za odpor po takmer roku od právoplatnosti uznesenia o výške trov (i právoplatne skončeného konania) dôvodom na vydanie opravného uznesenia, pretože nejde o zrejmu nesprávnosť ani chybu v písaní alebo počítaní, na ktoré opravné uznesenie svojou podstatou slúži. Okresný súd teda postupoval v rámci vymedzenom príslušnými procesnými predpismi regulujúcimi rozhodovanie o trovách konania a nedopustil sa takého výkladu (a aplikácie) § 251 CSP, ktorým by poprel jeho podstatu, zmysel a účel a ktorý by predstavoval nepredvídateľnú interpretačnú svojvoľu. Záver okresného súdu možno v posudzovanej veci považovať za zrozumiteľne odôvodnený, logický a z ústavného hľadiska za akceptovateľný a udržateľný. Ústavný súd preto nemá za týchto okolností ústavne relevantný dôvod a ani oprávnenie na to, aby tento záver prehodnocoval a následne ho podroboval ústavnoprávnej korekcii.

9. Je potrebné zdôrazniť, že sťažovateľka aj pred ústavným súdom zopakovala námietky, ktoré už boli predmetom preskúmania okresným súdom, na základe ňou podanej sťažnosti proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka, teda ústavná sťažnosť je vlastne iba pokračujúcou polemikou s právnym názorom okresného súdu. Sťažovateľka tak vedome stavia ústavný súd do pozície bežnej prieskumnej inštancie všeobecného súdnictva, keď požaduje, aby ústavný súd vec opätovne posúdil a stotožnil sa s jej názorom. Ústavný súd v tejto súvislosti pripomína, že nie je a ani nemôže byť ďalšou opravnou inštanciou v systéme všeobecného súdnictva a že jeho úlohou nie je nanovo vyhodnocovať skutkové a právne okolnosti prípadu a nahradiť závery všeobecných súdov svojím vlastným názorom, ale presvedčiť sa, že závery všeobecných súdov nie sú prejavom svojvôle, ktorá by mohla mať za následok porušenie práv sťažovateľov.

10. Vzhľadom na uvedené ústavný súd neidentifikoval v záveroch formulovaných okresným súdom arbitrárnosť ani nedostatok odôvodnenia, ktoré by mohli signalizovať porušenie práv sťažovateľky, a preto jej ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ako zjavne neopodstatnenú.

11. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. júla 2021

Rastislav Kaššák
predseda senátu